ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту
_____ Євген ПАВЛЮК
_____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія психології

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність – С4 Психологія
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма – Психологія
Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, ***Шифр дисципліни*** ОЗП.02
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)
Факультет – здоров'я, психології, фізичної культури та спорту
Кафедра – психології та педагогіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт*	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	50	32		18		70			+	
З	1	1	4	120	8	6		2		112			+	

Робоча програма складена на основі Освітньо-професійної програми за спеціальністю С4 Психологія

Робочу програму склала _____ д-р філос. наук, професор Валентина АФАНАСЕНКО

Схвалена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від 28 серпня 2025 р. № 1 Зав. кафедри _____ Таїсія КОМАР

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова вченої ради ФЗПФКС _____ Євген ПАВЛЮК

Хмельницький 2025

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Історія психології» є складовою обов'язкової частини дисциплін загальної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю С4 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Пререквізити – вихідна.

Постреквізити – ОЗП.07 Соціологія, ОФП.02 Вікова та педагогічна психологія, ОФП.05 Психологія особистості, ОФП. 27 Кваліфікаційна робота

Відповідно до освітньої програми дисципліна сприяє забезпеченню:

компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов; ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ФК01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. ФК02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. ФК03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

програмні результати навчання: ПРН01. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПРН02. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПРН05. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПРН09. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання). ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Мета дисципліни. Висвітлити методологічні засади і основні періоди становлення наукової психології, забезпечити поглиблене розуміння студентами проблеми історичного розвитку психіки та психологічних механізмів формування особистості.

Предмет дисципліни: закономірності становлення та розвитку психологічних знань, ідей, шкіл і напрямів у контексті історико-культурного поступу людства..

Завдання дисципліни: засвоєння студентами змісту основних етапів розвитку психологічних ідей у взаємоз'вязку із історією становлення культури; аналіз проблеми співвідношення механіциизму й холізму, пізнавальних та метофізичних аспектів, гуманістичного й «обезлюдненого» начал, механіцизму та операціоналізму, як протилежних підходів до розуміння і пояснення людської психіки; висвітлення сучасного стану психологічної науки, проблем теорії і методології, структури знання у цілому; зіставлення досліджень різних шкіл і напрямків психології, зокрема,біхвіоризму, інтроспекціонізму, гуманістичної психології, феноменологічного екзистенціального, трансперсональних напрямів психоаналізу, гельштальтпсихології; висвітлення хроніки наукового життя, внеску видатних українських та зарубіжних учених у розвиток психології.

Результати навчання. Студент, який успішно освоїв дисципліну, повинен: досконало володіти науково-психологічною термінологією та основними поняттями проблемного поля історичного становлення психологічного знання, володіти знанням сутності психологічних явищ, принципів пізнання та розвитку, методів та форм організації та супроводу процесу пізнання і розвитку особистості; навички самостійного пізнання та освоєння історичного досвіду на основі інтегрального мислення; здатність узгоджувати фундаментальне історичне знання із інноваційними науковими дослідженнями в галузі психології; усвідомлювати власний досвід пізнання і розвитку із альтернативним психологічним досвідом інших людей; втілювати засвоєні історичні знання у актуальну психологічну практику.

3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекцій	практ.	СРС	лекцій	практ.	СРС
Тема 1. Вступ. Предмет історії психології.	2	2	4	2	2	7
Тема 2. Міфологічна і народна психологія.	2		4			7
Тема 3. Психологія в Стародавньому світі.	2	2	4			7
Тема 4. Становлення психології в середні віки.	2		4			7
Тема5.Розвиток психологічного знання у культурі Відродження	2	2	4			7
Тема 6. Психологія в межах культури бароко.	2		4			7
Тема 7. Психологія Просвітництва	2	2	4			7
Тема 8. : Психологія XIX ст. Психологія як природнича наука	2		4			7
Тема 9. Становлення фундаментальних засад наукової психології.	2	2	4	2		7
Тема 10. Біхевіоризм. Позитивізм	2		4			7
Тема 11.Феноменологія. Гештальтпсихологія..	2	2	4			7
Тема 12. Психоаналіз.	2		4	2		7
Тема 13. Аналітична психологія. Індивідуальна психологія	2	2	4			7
Тема 14. Гуманістична психологія	2		4			7
Тема 15 Сучасні напрямки психології (когнітивна та трансперсональна)	2	4	4			7
Тема 16 Сучасні напрямки психології (психосинтез та мікропсихоаналіз)	2		10			7
Разом за 1-й семестр	32	18	70	6	2	112

4. Програма навчальної дисципліни

4.1 Зміст лекційного курсу

4.1.1. Перелік лекцій для студентів *денної* форми здобуття освіти

№ лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
	Перший семестр	
1.	**Вступ. Предмет історії психології.** Формування первісних уявлень про душу. Предмет історії психології. Критерії періодизації історії психології. Методи дослідження історії психології. *Література: [1, 2, 3,4, 5;]*	2
2.	**Міфологічна і народна психологія.** Психологічна природа анімізму. Метемпсихоз і метаморфози. Вірування в душу похідні від анімізму. Магія. Ритуали. Ініціації. Табу. Виникнення образу душі. *Література*: *[1, 2, 3, 4, 5]*	2
3.	**Психологія в стародавньому світі.**	2

	Співвідношення традиції і вчинку в психології Стародавнього Китаю. Психологія «нероблення» і «правил поведінки2. Психологія самовдосконалення. Натурпсихологія. Сократівський принцип у психології. Матеріалістична психологія. Ідеалістична психологія. *Література: [2, 3, 4, 5]*	
4.	**Становлення психології в середні віки.** Моністичне тлумачення зв'язку тіла і душі. Структурна єдність компонентів психічного. Психологія А.Августина. Психологічний зміст «Сповіді». Психологія томізму. *Література: [3, 4,5]*	2
5.	**Розвиток психологічного знання у культурі відродження** Психологія арабського Відродження. Психологія західноєвропейського Відродження. Принципи Відродження. Психологія в платонівській академії у Флоренції. Принцип вільного вибору в самовизначенні людини. Ренесансна психологія творчості. Боротьба мотивів і двоїстість людської природи. *Література: [1, 2, 3, 4,5]*	2
6.	**Психологія в межах культури бароко** Особистість епохи бароко. Вирішення психофізіологічної проблеми Рене Декартом. Вчення Б. Спінози. Психіка як «чиста дошка» Д. Локк. Монадологічна психологія Лейбніца. *Література: [2,3, 4,5,]*	2
7.	**Психологія просвітництва** Загальні риси Просвітництва. Просвітницький титанізм. Мотиваційний аспект у психології Просвітництва. Ассоціативна теорія в психології Просвітництва. Натуралістична психологія. Емпірична психологія. Месмеризм. Створення френології. *Література: [1, 2, 5]*	2
8.	**Психологія як природнича наука** Еволюційна теорія Ч.Дарвіна. Рефлекторна теорія психічного І.М. Сєченова. Роль спадковості у формуванні психічного за Т.Рібо. Фізіологічні основи психології. Біологізм психічної спадковості. Психічний ортобіоз в оптимістичному тлумаченні І.І. Мечникова. Психологія як наука про безпосередній досвід В. Вундта. Експериментальні дослідження свідомості. Волюнтаризм у науковому вченні В.Вундта. *Література: [2,3, 4,5]*	2
9.	**Становлення фундаментальних засад наукової психології** Зародження та становлення психологічних шкіл у XIX-XX ст. Становлення концепції ортодоксального психоаналізу. Аналітична психологія. Індивідуальна психологія. Біхевіоризм. Гештальтпсихологія. Гуманістична психологія *Література: [3,4, 5].*	2
10.	**Біхевіоризм. Позитивізм** Вплив зоопсихології на розвиток біхевіоризму. Дослідження Жака Леба. Е. Лі Торндайк. Конекціонізм. Научіння. Проблемний ящик. Метод проб і помилок. Закони научіння. Закон ефекту. Закон вправ. Класичний біхевіоризм. Д.Уотсон. Методи біхевіоризму. Необіхевіоризм. Операціонізм. Е.Толмен. Цілеспрямований біхевіоризм *Література: [3, 4,5;].*	2
11.	**Феноменологія.гештальтпсихологія** Феноменологія. Фі-феномен. М.Вертгеймер. Продуктивне мислення . Психологічні дослідження К.Коффки. В. Келлера. *Література: [:3, 4, 5].*	2

12.	**Психоаналіз** Теорія несвідомого мислення. Дослідження психопатології. З.Фрейд. Розвиток психоаналізу. Метод вільних асоціацій. Дитячі психосексуальні трамви. Самоаналіз і тлумачення сновидінь. Стадії психосексуального розвитку. .Послідовники психоаналізу. К.Абрахам. Ш.Ференці. О.Ранк. Е.Джонс. *Література: [1, 3, 4,5].*	2
13.	**Аналітична психологія. Індивідуальна психологія** Становлення аналітичної психології. К.Г.Юнг. Структура психіки.Особисте несвідоме. Колективне несвідоме. Архетипи. Психологічні типи. Інтроверсія. Екстраверсія. Словесно-асоціативний тест. А.Адлер. Індивідуальна психологія. Соціальний інтерес. Почуття неповноцінності. Стиль життя. Творча сила «я». Неофрейдизм. Его-психологія. *Література: [1, 3, 4, 5]*	2
14.	**Гуманістична психологія** Предмет гуманістичної психології А.Маслоу. Самоактуалізація. Феноменологічний напрямок гуманістичної психології особистості, К.Роджерса. Логотерапія. В.Франкл. *Література: [1,3, 4, 5]*	2
15.	**Сучасні напрямки психології.** Сучасний розвиток психології. Когнітивна психологія. Трансперсональна психологія. Психосинтез. Мікропсихоаналіз. *Література: [1, 3, 4, 5]*	2
16	**Тенденції розвитку зарубіжної та вітчизняної психології XXI ст.** Когнітивна психологія, соціально-когнітивна, нейропсихологія**,** психологія особистості, психологія емоцій та психічного здоров'я. *Література: [1, 3, 5]*	2
	Загальна кількість годин:	32

4.1.2. Перелік оглядових лекцій для студентів *заочної* форми здобуття освіти

№ лекції	Тема лекції	**Кількість годин**
	Перший семестр	
1	Предмет історії психології. Міфологічна і народна психологія. Психологія в стародавньому світі. Становлення психології в середні віки. Розвиток психологічного знання у культурі відродження. Психологія в межах культури бароко. Психологія просвітництва Література: *[1, 2, 3, 4, 5]*	2
3	Психологія як природнича наука. Становлення фундаментальних засад наукової психології. Біхевіоризм. Позитивізм. Феноменологія.гештальтпсихологія *Література: : [1, 3, 4, 5].*	2
4	Психоаналіз. Аналітична психологія. Індивідуальна психологія. Гуманістична психологія. Сучасні напрямки психології. *Література: [1,3, 4, 5].*	2
	Разом:	6

4.2. Зміст лабораторних/практичних/семінарських занять

4.2.1. Перелік практичних занять для студентів *денної* форми здобуття освіти

№ п/п	Перелік тем практичних занять	К-ть годин
1.	*Міфологічна і народна психологія.Первісні уявлення про душу.Зміст міфологічної психології.Міфи як проекція несвідомого змісту психіки.Психологічний зміст магії, ритуалів..* *Література: [*1, 2, 3, 4, 5*].*	2
2.	*Антична психологія.Матеріалізм древньогрецьких мислителів.Психологічний аналіз творів Платона, Арістотеля.* *Середньовічна психологія. Схоластика. Патристика.Аналіз «Сповіді» Аврелія Августина. Психологічні погляди Фоми Аквінського.* *Література: [2, 3, 4, 5].*	2
3.	*Психологія Ренесансу. Значення флорентійської платонівської академії. Аналіз феноменів Відродження. Роль інтуїції в психологічному пізнанні. В.Шекспір, М.Сервантес.* *Література: [1, 2, 3, 4,5].*	2
4.	*Психологія як природнича наука. Аналіз роботи Ч. Дарвіна «Про походження видів». «Вираз емоцій у людини і тварин».»Біологічний нарис однієї дитини».* *Фізіологічні засади наукової психології. Стереотичність, динамічність роботи великих півкуль.Механізм сну. І.Павлов.Об'єктивна психологія В.Бехтєрєва. Принцип індивідуалізації. Психічний ортобіоз за І.Мечниковим* *Література: [3,4, 5].*	2
5.	*Психологія біхевіоризму. Гештальтпсихологія.Дослідження в зоопсихології.Експерименти Е.Лі Торндайка.Психологія з точки зору біхевіориста Д. Уотсона.Цілеспрямована поведінка у тварин і людини. Е.Толмена.* *Основні поняття гештальтпсихології.Ізоморфізм. Інсайт. Фігура і фон. Дослідження продуктивного мислення М.Вертгеймером* *Література: [:3, 4, 5;].*	2
6.	*Психоаналіз.. Неофрейдизм «Тлумачення сновидінь». «Три нариси про сексуальність».»Лекції з психоаналізу. Вступ» З.Фрейд.. Історичне формування теорії несвідомого. «Жіноча психологія». К.Хорні. «Анатомія людської деструктивності». Е. Фромм* *Література: : [1, 3, 4,5].*	2
7.	*Аналітична психологія. Індивідуальна психологія. К.Г.Юнг. «Свідомість і несвідоме». «Архетип і символ». «Психологічні типи».* *«Практика і теорія індивідуальної психології». А.Адлер* *Література: [1, 3, 4, 5].*	2
8.	*Гуманістична психологія. А.Маслоу. К.Роджерс. «Мікропсихоаналіз». С.Фанті. «Області людського несвідомого» С.Гроф. «Психосинтез». А.Асаджолі. «Клінічна онтопсихологія» А.Менегетті.* *Література: [1,3, 4, 5].*	2
9.	*Захист ІДЗ (презентації)*	2
	Загальна кількість годин	**18**

4.2.2. Перелік практичних занять для студентів *заочної форми* здобуття освіти

№	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	*Антична психологія.Матеріалізм древньогрецьких мислителів.Психологічний аналіз «творів Платона, Арістотеля. Середньовічна психологія. Схоластика. Патристика.Аналіз «Сповіді» Аврелія Августина. Психологічні погляди Фоми Аквінського. Психоаналіз.. Неофрейдизм «Тлумачення сновидінь». «Три нариси про сексуальність».»Лекції з психоаналізу. Вступ» З.Фрейд.. Історичне формування теорії несвідомого. «Жіноча психологія». К.Хорні. «Анатомія людської деструктивності». Е. Фромм. Гуманістична психологія. А.Маслоу. К.Роджерс. «Мікропсихоаналіз». С.Фанті. «Області людського несвідомого» С.Гроф. «Психосинтез». А.Асаджолі. «Клінічна онтопсихологія» А.Менегетті.* *Література: [1, 2, 3, 4, 5;].*	2
Разом:		2

4.3. Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота студентів *усіх* форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, тестового контролю. Студенти ***денної*** форми здійснюють і захищають презентацію самостійно обраного напряму сучасної психології. Студенти ***заочної*** форми здобуття освіти виконують контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни, варіанти контрольних робіт та необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
Перший семестр		
1	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій з Т1. 2. Підготовка до практичного заняття за темою.	4
2	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій з Т2. 2. Підготовка до практичного заняття за темою.	4
3	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т3. 2. Підготовка до практичного заняття за темою.	4
4	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т4. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу за темами 1-4	4
5	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т5. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Вибір теми ІДЗ (презентації).	4
6	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т6. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Виконання ІДЗ (презентації).	4
7	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т7. 2. Підготовка до практичного заняття за темою.	4

	3. Виконання ІДЗ (презентації).	
8	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т8. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. . 3. Виконання ІДЗ (презентації).	4
9	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т9. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу за темами 5-9. 4. Виконання ІДЗ (презентації).	4
10	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т10. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Виконання ІДЗ (презентації).	4
11	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т11. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Виконання ІДЗ (презентації).	4
12	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т12. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Виконання ІДЗ (презентації).	4
13	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т13. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Виконання ІДЗ (презентації).	4
14	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т14. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Підготовка до захисту ІДЗ (презентації).	4
15	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т15. 2. Підготовка до практичного заняття за темою. 3. Виконання ІДЗ (презентації).	4
16	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т16. 2. Підготовка до практичного заняття. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу за темами 10-16. 4. Виконання ІДЗ (презентації).	5
17	Підготовка до захисту ІДЗ (презентації)	5
	Разом	70

4.3.1 Орієнтовна тематика індивідуального домашнє завдання (презентації) для самостійної роботи студентів*

1. Психологічна природа анімізму.
2. Тотемістичне тлумачення психічної діяльності живих істот.
3. Психологічний зміст табу.
4. Міфологічна психологія - продукт несвідомої творчості народів.
5. Психологія в стародавньому Китаї.
6. Психологія в стародавній Індії.
7. Психологічний зміст еросу в ідеалістичній психології Платона.
8. Тлумачення душі Арістотелем.
9. Психологічні відкриття Аврелія Августина.
10. Феноменологія любові в арабській психології.
11. Психологічний зміст і значення знання в арабському Ренесансі.
12. Психологія в Київській Русі.
13. Індивідуалізація та універсалізм в психології (Леонардо де Вінчі).
14. Психологічна теорія і практика героїчного ентузіазму (Д.Бруно).
15. Ренесансна психологія творчості.
16. Двоїстість людської природи (М.Монтень).
17. Феномени історичної психології.

18. Звичаї галантного століття і психологія особистості.
19. Інтелектуальне та нормальне в психіці людини.
20. Психологія індивідуального існування в XIII ст.
21. Сенсуалістична психологія Просвітництва.
22. Відчуття як принцип системи психології.
23. Натуралістична психологія в XIII ст.
24. Феноменологія духу (Гегель).
25. Любов як мотив творчості і життя Й.В. Гете.
26. Вчення про творчу особистість Ф.Прокоповича.
27. Г.Сковорода. Феноменологія самопізнання.
28. Дійсне і легендарне в житті і вченні Г.Сковороди.
29. Психологія як природнича наука.
30. Внесок Ч.Дарвіна у розвиток психології.
31. Ідея колективної рефлексології.
32. Психічний ортобіоз.
33. Теорія психічного паралелізму (Т.Еббінгауз).
34. Творча еволюція психічного (А.Бергсон).
35. Психологія "колективної свідомості" Е.Дюркгейм.
36. Психологія "колективних уявлень" Л. Леві-Брюль.
37. Психологія цілісності.
38. Ерос і танатос як базові потяги людини.
39. Психологічний зміст психічних захистів.
40. Культура і дитинство.
41. Взаємозвязок свідомого і несвідомого.
42. Психологія несвідомого.
43. Психологічний зміст комплексу меншовартості.
44. Індивідуальна психологія А.Адлера.
45. Колективне несвідоме.
46. Архетипи колективного несвідомого.
47. Людина і її символи.
48. Невроз і розвиток особистості.
49. Інтерперсональна теорія катарсису.
50. Гуманізація психоаналізу. Е.Фромм.
51. Гуманістична психологія.
52. Соціальний стан і психодрама.
53. Проблема смислу людського життя в психології. Е.Фромм.
54. Теорія функціональних систем П.А.Анохіна.
55. Настановочний смисл психічного за Д.М.Узнадзе.
56. Теорія провідної діяльності та розвиток психіки.
57. Культурно-гуманістична психологія в Україні.
58. Психологічні дослідження Г.С.Костюка.
59. Когнітивна психологія.
60. Сучасні напрямки психології.
61. Онтопсихологія.
62. Трансперсональна психологія.
63. Психосинтез.

Примітка : *студент може запропонувати власну тему, яка узгоджується із викладачем;

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

5. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні інтерактивних, ігрових та мультимедійних технологій навчання у традиційних та інноваційних формах*, зокрема: проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку (інтерактивні)**;** практичні заняття з використанням дискусій, методу аналізу та діагностики психологічних ситуації (case-study); самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу, індивідуальне домашнє завдання (презентація)). Використання інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

Примітка: *******у процесі вивчення освітнього компонента передбачається можливість проведення гостьових і/або виїзних занять, спрямованих на розширення теоретичних знань і формування практичних навичок у реальних умовах професійної діяльності.*

6. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою та графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування кожного студента для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу тем та оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій);
- тестовий контроль для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу тем;
- перевірка виконаного індивідуального домашнього завдання (презентації), що сприяє набуттю теоретичних знань і практичних навичок.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, вважається таким, який має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю вважається таким, який виконав весь обсяг, передбачений Робочою програмою для цього виду роботи. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

7 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених Робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи та захистом на останньому занятті.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені Робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (https://courses.prometheus.org.ua, https://www.coursera.org), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених Робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

8. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення…), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти:

Аудиторна робота				Контрольні заходи			Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Перший семестр									
Практичне заняття (УО) (мінімум – 4 контрольні точки)				Тестовий контроль (ТК)			ІДЗ**	Іспит	Сума балів
Т*1-4	ТТ5-8	Т9-12	Т13-16	Т1-4	Т5-9	Т10-16	**Презентація**		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	6-10			
12-20				**18-30**			**6-10**	**24-40**	**60-100*** **

Примітка : * **Т** – тема навчальної дисципліни; ** **ІДЗ** – індивідуальне домашнє завдання;

*** За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «**Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС**».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота	**Самостійна, індивідуальна робота**						**Семестровий контроль**	**Разом**
Шостий семестр								
Практичне заняття (УО)	Контрольна робота			Тестовий контроль			Іспит	Сума балів
1	Теоретичне питання 1	Теоретичне питання 2	Практичне завдання	Т*1-4	Т5-9	Т10-16		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	6-10	30-50	**60-100****
3-5	**9-15**			**18-30**			**30-50**	

Примітка : * ***Т*** *– тема навчальної дисципліни;*

***За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «**Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС**».*

Критерії оцінювання за видами робіт

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією й уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	*Узагальнений критерій*
Відмінно (високий) 5	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві *похибки*.
Добре (середній) 4	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три *несуттєві помилки*.
Задовільно (достатній) 3	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні

	репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і *суттєві помилки* у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній) 2	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з трьох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами кожного тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0-11	12-13	14	15-16	17	18-20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість отриманих балів	**0**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Критерії оцінювання результатів ІДЗ (презентації)

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений критерій оцінювання
Максимальний (високий) бал (відмінно) 10	В основі презентації ключові положення, які повністю розкривають тему; містять наукову, змістовну інформацію; мають чітку, логічно вибудувану структуру; правильно оформленні посилання на інформаційні джерела; виглядає привабливо; тексти легко сприймаються; гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проєкту; робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.
Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Презентація має в основі декілька ключових положень, які не повністю розкривають тему дослідження; загалом відповідає тематиці проєкту та є досить інформативним; є певна структура в розміщенні інформації; графіки, таблиці представлені в роботі, але не додають

7-9	інформації, не доповнюють змісту; неповністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені; естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення; дизайн не суперечить загальному змісту проєкту.
Мінімальний (достатній) бал (задовільно) 6	Презентація має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією або позбавлені інформації; подання інформації не структуроване; графіки та таблиці відсутні або не мають інформативного навантаження; немає посилань на використані джерела або вони не правильно оформлені; дизайн не зовсім відповідає тематиці проєкту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту.

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання таких завдань – 2 теоретичних і практичне.. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання, кожне завдання оцінюються максимально 5 балів, загальна максимальна сума балів становить 15.

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	**Для кожного окремого виду завдань**		
	Мінімальний (достатній) бал	**Потенційні позитивні бали* (середній бал)**	**Максимальний (високий) бал**
Теоретичне питання	3	4	5
Теоретичне питання	3	4	5
Практичне завдання	3	4	5
Всього балів	9	-	15

Примітка. **Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (9 балів) та максимального (15 балів), знаходиться в межах 10-14 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.*

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Таблиця - Критерії оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений критерій оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання
Відмінно (високий) 5	Зміст питань розкрито повно і грамотно, правильно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. Дотримані всі вимоги оформлення контрольної роботи. При написанні допущено дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній) 4	Зміст питань розкрито повно. Показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі питань можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Дотримані не всі вимоги оформлення контрольної роботи. Допущено дві-три несуттєві помилки.

Задовільно (достатній) 3	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.
Незадовільно (недостатній) 2	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

<table>
<tr><th rowspan="2">Оцінка ЄКТС</th><th rowspan="2">Рейтингова шкала балів</th><th colspan="2">Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th>Залік</th><th>Іспит/диференційований залік</th></tr>
<tr><td>A</td><td>90-100</td><td rowspan="5">Зараховано</td><td>Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>B</td><td>83-89</td><td rowspan="2">Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>C</td><td>73-82</td></tr>
<tr><td>D</td><td>66-72</td><td rowspan="2">Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>E</td><td>60-65</td></tr>
<tr><td>FX</td><td>40-59</td><td rowspan="2">Незараховано</td><td>Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>F</td><td>0-39</td><td>Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні</td></tr>
</table>

9. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Предмет і методологічні основи історії психології.
2. Загальний поділ історії психології.
3. Критерії періодизації історії психології.
4. Старовинна легенда як історико-психологічний феномен.
5. Первісні уявлення про душу.
6. Психологічна суть міфологічної психології.
7. Уявлення про душу в античній міфології.
8. Тлумачення Еросу як всесвітньої визначальної сили.
9. Становлення психологічних уявлень в Стародавньому світі.
10. Суперечливість традиції і вчинку в психології Стародавнього світу.
11. Психологія в Стародавньому Китаї.
12. Антична психологія.

13. Питання смертності та безсмертя людської душі в психології Платона.
14. Ідеалістична психологія Платона.
15. Ерос як динамічна і творча сила в тлумаченні Платона.
16. Вчення про душу Аристотеля.
17. Психологічні ідеї в Середні віки.
18. Внесок Аврелія Августина в розвиток психології.
19. Психологія томізму.
20. Психологія Відродження.
21. Психологія арабського Відродження.
22. Принцип вільного вибору в самовизначенні людини. Джованні Піко делла Мірандола.
23. Психологічне кредо Лоренцо Валли.
24. Психологія XVII ст. в межах культури барокко.
25. Психологія Рене Декарта.
26. Механістичний принцип пояснення живої природи Р.Декарта.
27. Психологічні погляди Б.Спінози.
28. Загальні риси психології Просвітництва.
29. Асоціативна теорія в психології Просвітництва.
30. Емпірична психологія в XVIII ст.
31. Психологія як природнича наука.
32. Роль робіт Ч. Дарвіна у становленні природничих засад в психології.
33. Рефлекторна теорія психічного (І.М.Сєченов).
34. Значення досліджень І.П.Павлова в становленні психології.
35. Поведінка як вища нервова діяльність (І.П.Павлова).
36. Теорія психічного ортобіозу І.І.Мечникова.
37. Психологія в XIX ст.
38. Характеристика психології періоду “відкритої кризи”.
39. Психологія поведінки.
40. Класичний біхевіоризм (Дж.Уотсон).
41. Психологія необіхевіорізму Є.Толмена.
42. Психоаналіз.
43. З.Фрейд – засновник психоаналізу.
44. Основні поняття психоаналізу.
45. Теорія “лібідо” в психоаналізі, її розробка.
46. Феномен “Едіпового комплексу” в психічному житті суб’єкта.
47. Аналітична психологія К.Г.Юнга.
48. Психологія несвідомого К.Г.Юнга.
49. Індивідуальна психологія А.Адлера.
50. Психологія романтичного періоду.
51. Розвиток психотерапії в романтичному періоді.(Г.Х.Райль)
52. Психологічні дослідження романтичного періоду (Г.Хайнрот)
53. Послідовники психоаналізу (Ш. Ференці, К. Абрахаам, Е. Джонс)
54. Трансформація класичного психоаналізу (О. Ранк, К.Г. Юнг, А. Адлер, Ш.Ференці).

10 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Історія психології» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Історія психології». URL: https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=2046

2. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Історія психології». URL: https://salo.li/A32116A

11. Рекомендована література

Основна

1. Історія психології: навчальний посібник. Уклад. О.А. Логвіна, Ю.П. Данчук. 2-ге вид. доп. (електронний посібник) Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2022. 108 с
2. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва: підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми 053 Психологія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2022 (Частина І). 384 с.
3. Джежик О. В. Історія психології : навч.-метод. посіб. для здобув. першого (бакалавр.) рівня вищої освіти спец. 053 «Психологія» / С4 «Психологія» [Електронне видання] / уклад.: Джежик О. В., Король К. М. Одеса : Нац. ун-т «Одеська юрид. академія», 2025. 106 с. - Режим доступу: https://hdl.handle.net/11300/30520
4. Погорільська Н. І., Синельникова Р. Ю. Історія психології: навчальний посібник . Київ: ВПЦ "Київський університет", 2021. 223 с. Режим доступу: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi79/0058852.pd f
5. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. 320 с.

Додаткова .

6. Афанасенко В. І., Комар Т. В. Науково-теоретичні засади дослідження проблеми стратегій реалізації творчого потенціалу особистості // Актуальні проблеми психології : Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Київ : ПП Лисенко, 2020. Том IX. Загальна психологія. Історична психологія. Етнічна психологія. Випуск 13. С. 8-18.
7. Afanasenko, V., & Stets, V. (2021). Creativity problem in scientific research in the XIX–XX centuries. Проблеми гуманітарних наук. Психологія, 49, 9–21. doi: https://doi.org/10.24919/2312- 8437.49.257566.
8. Afanasenko, V. & Skotna, N., (2021). Cultural and historical development of human creative idea. Проблеми гуманітарних наук. Психологія, 49, 97–113. doi: https://doi.org/10.24919/2312- 8437.49.257570.
9. Афанасенко, В. До проблеми науково-теоретичного дослідження засад взаємозв'язку психологічного здоров'я та саморегуляції особистості. Габітус (60), 118-123. http://habitus.od.ua/60-2024
10. Копець Л. Класичні експерименти в психології : Навч. посібник / Л. Копець. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 283 с.
11. М'ясоїд П.Я. Психологічне пізнання: історія, логіка, психологія. К.: Либідь, 2016. 560 с.
12. Сковорода Г. Повне зібрання творів. У 2-х т. К.: Наукова думка, 1973.
13. Данилюк І.В. Історія психології в Україні: Західні регіони (остання чверть XIX – перша половина XX століття). Київ : Либідь, 2002. 152 с.
14. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія [упоряд., прим., біогр. нариси: А. П. Пономарьов, Т. В. Косміна, О. О. Боряк ; вступ. ст. А. П. Пономарьов]. 2-ге вид. Київ: Либідь, 1992. 637с.
15. Войтович В. Українська міфологія. К.: Либідь, 2002. 664 с.
16. Руссо Ж.-Ж. Еміль або про виховання. К., 1999
17. Нариси з історії вітчизняної психології / за ред. Г.С. Костюка. К.: Рад.шк.,1952. 255 с.
18. Нариси з історії вітчизняної психології XIX - початку XX ст. / за ред Г.С. Костюка. К., 1959. 364 с.
19. Роменець В.А. Історія психології Стародавнього світу і Середніх віків. К.: Вища школа, 1983. 439 с
20. Роменець В.А. Історія психології епохи Відродження. К.: Вища школа, 1988. 407с.
21. Роменець В.А. Історія психології XVII ст. К.: Вища школа, 1990.
22. Роменець В.А. Історія психології Просвітництва. К.: Вища школа, 1993. 312 с

23. Роменець В.А. Історія психології XIX-початку XX ст. К.: Вища школа, 1995. 614 с.
24. Роменець В.А. Історія психології XIX-першої половини XX ст. К.: Либідь, 1998. 407с. Роменець В.А. Історія психології XX століття. К.: Либідь, 1998. 989 с.
25. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. К. : Кондор, 2009. 232 с.
26. Корольчук М. С. Історія психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. 248 с.
27. Історія психології: від античності до початку XX століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://library.khmnu.edu.ua/.

2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk.

3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: https://msn.khmnu.edu.ua/.

13 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.